

Talajtani vándorgyűlés
2018, augusztus 29 - szeptember 1., Pécs

Szőlőültetvények talajának diagnosztikai és osztályozási kérdései
Novák Tibor József

Debreceni Egyetem, Természettudományi és Technológiai Kar, Tájvédelmi és
Környezetföldrajzi Tanszék
4002, Debrecen, pf. 400

Szőlőtermesztés céljából létesített ültetvények talajának előkészítése minden más mezőgazdasági célú területhasználatnál erőteljesebb talaj átalakítással, felszínbolygatással jár. Az ültetvények előkészítése, a teraszok, rézsűk kialakítása során, a támrendszer, az úthálózat, a vízelvezető rendszer kiépítése következtében az eredeti talajtakaró színtezettsége alapvetően módosul, vagy megszűnik. Ezek a hatások másképp érintik a hagyományos módon, kézzel művelt kispárcellás ültetvényeket, és másképp jelentkeznek a modern, nagyüzemi ültetvényekben. Közös azonban az, hogy a szőlőterületek talajának osztályozása problémás, az eredeti típus, referencia csoport megállapítása nehézkes. A közös vonások, jellegzetes átalakulási irányok megismerése céljából öt hazai történelmi borvidéken (Etyek-Budai, Egri, Tokaj-Hegyaljai, Pécsi és Villányi borvidékeken), valamint számos, zártkertként nyilvántartott, de hagyományosan szőlőként művelt kispárcellás szőlőben létesítettünk talajszelvényeket, és írtuk le azokat WRB diagnosztikai eszközökkel, amely alkalmas az antropogén hatások kifejezésére is. A leggyakoribb referencia csoportnak a Cambisol bizonyult, de gyakoriak voltak a Luvisol és Regosol referencia csoportba tartozó szelvények is. Ezek mellett Calcisol, Leptosol, Phaeozem és Arenosol csoportba tartoztak a megvizsgált szelvények. Az alkalmazható minősítők közül legtöbbször az Escalic, Transportic, Novic, Aric minősítők voltak jellemzőek, amelyek a szőlőterületek közös jellemzőinek tekinthetők. Ahogyan a legutóbbi kutatási irányzatok azt megerősíteni látszanak, és a közismert gyakorlati tapasztalat is mutatja, a szőlők, borok minőségében nem a talaj az elsődleges fontosságú döntő tényező. Ugyanakkor a szőlőültetvényeink termőképességének fenntartása, megőrzése céljából célszerű az azok szelvényfelépítésében archivált talajgenetikai információk ismerete, vizsgálata is.

Köszönetnyilvánítás: A tanulmány Bolyai János Kutatási Ösztöndíj támogatásával készült.